

KIJK EENS OM JE HEEN

Janneke en Karla Speckmann

KINDER- BOERDERIJ IN LEEWARDEN

In 1958 ontstond een plan van de Maatschappij tot het Nut van het Algemeen om een kinderboerderij te stichten om hiermee een stukje van het platteland voor de stad veilig te stellen. Voor deze kinderboerderij werd door particulieren, maar ook door de Friese Pers, banken, bedrijven en allerlei andere instellingen een geldelijke steun gegeven aan de geldinzamelingsactie 'Vooruit met de geit'. De Stichting Nutskinderboerderij 'Prinses Marijke' werd opgericht en in 1960 werd de kóp-hals-rompboerderij op schaal gebouwd. In 1970 gingen de eigendomsrechten over naar de gemeente Leeuwarden. Afsgesproken was namelijk dat de gemeente de boerderij na tien jaar over zou nemen. Het Stichtings-

bestuur bleef echter het beheer voeren (op verzoek van de gemeente).

In 1976 ging men zich bezighouden met natuuredukatie ten behoeve van het kleuteronderwijs in Leeuwarden. Aan de gemeenteraad werd de nota Natuuredukatie voorgelegd, opgesteld door Natuuredukatie Kinderboerderij Leeuwarden. Hierbij was ook een subsidieverzoek voor de exploitatiekosten over 1977-78. Er werd f 100.000 beschikbaar gesteld voor 'Voorlichting en instructie inzake de kennis van de natuur en het milieu'. Zo kwam er een permanente opzet voor het natuuredukatieproject.

Op 7 juli 1980 werd Fokko Winterwerp aangesteld als vaste natuur-educatief medewerker.

De gemeente besloot op 15 oktober 1980 een Natuuredukatief Centrum te stichten en in te richten. Voor de verbouwing en inrichting hiervan is een lening van f 253.110,- beschikbaar gesteld. Tevens kende de gemeente f 55.000,- toe als subsidie voor het resterende jaar 1980. Op 15 oktober werd tevens tot het renoveren van de kinderboerderij besloten, waarbij rekening werd gehouden met de bouw van een manege.

Het nut van de kinderboerderij

In de kinderboerderij staan vermaak en ontmoeting van de jeugd met de dierenwereld centraal. De kinderen kunnen zich er prima vermaken, er zijn veel speeltuigen, zoals schommels, wippen en klimrekken etc. De ontmoeting met de dierenwereld is voor de jeugd ook heel leuk. Er zijn erg veel dieren, van paarden tot en met marmotten. De kinderboerderij is opgesplitst in 3 delen: de natuuredukatie, de manege, de recreatie.

Werkplan Natuuredukatie

De Stichting Leeuwarder Nutskinderboerderij heeft niet alléén tot doel de kinderen op de boerderij te confronteren met de dierenwereld. Daarom is er een werkplan van start gegaan genaamd 'Werkplan Natuuredukatie'. Natuuredukatie is een onderdeel van milieu-educatie. Hierbij wil men de mens opvoeden tot milieubewust gedrag ten opzichte van dieren en planten in hun natuurlijke omgeving. Verscheidene Leeuwarder kleuter- en basisscholen hebben vrijwillig een project ontvangen. Dit project is niet bedoeld als vervanging van debiologielessen maar bedoeld om de kinderen wat (extra) lessen te geven over het gedrag van dieren in de directe omgeving en de ontwikkeling van planten. De lessen die in het project voorkomen worden door de leerkrachten zelf gegeven, nadat zij een oriëntatiemiddag of-avond hebben bijgewoond. Hierbij vertelt Fokko Winterwerp de leerkrachten dat hij meent dat niet het belangrijkste is de kinderen te leren hoe de dieren en planten heten maar vooral hoe ze zich gedragen. De gedragingen van plant en dier worden door de kinderen zelfwaargenomen. Het is voor kinderen natuurlijk leuk om dieren en planten buiten en in de school te observeren en daar vragen, tekeningen of misschien wel een verslagje van te maken. In de lagere klassen zal vooral getekend en geplakt worden.

De projecten

De jongste kleuters: 'Van bollekes en knollekes'. Hierbij ontdekken de kinderen hoe de 'bollekes en knollekes' groeien.

De oudste kleuters: 'Vogels in de winter'. Aan de hand van voedselafels wordt door de kinderen bekeken hoe en wat de vogels

in de winter eten.

Klas 1: 'Ben ik dat?'

Met dit projekt hoopt men 'de kinderen te interesseren in de vorm en funktie van hun eigen ledematen.

Klas 2: 'Dieren in de winter'.

Dit projekt bestaat uit een aantal lessen, die de kinderen leren hoe de verschillende dieren op verschillende wijze de winter doorbrengen.

Klas 3: 'Kamerplanten'. Hierbij gaat het erom dat kinderen zien hoe bijvoorbeeld een vlijtig lesje wordt opgepot. Verder krijgen de kinderen een werkboekje met lesjes over van alles en nog wat.

Klas 4: 'Bol en knol'. De kinderen krijgen een werkboekje waaruit ze iets kunnen opmaken over: de bol, de knol, kruiden en vogels.

Klas 5 'Voorjaarstakken'. Dit projekt geeft doe- en verwerkingsmogelijkheid met takken en is een voorbereiding op de jaarlijkse 'boomfeestdag'.

Klas 6: 'Heemprojekt voor de bovenbouw'. De bedoeling van dit projekt is de kinderen iets te leren over de verschillende natuur- en kultuurgebieden in Nederland met behulp van 'onderzoekingen' in de direkte omgeving door de kinderen zelf.

De (toekomstige) manege

Zoals gezegd, wordt de kinderboerderij grondig gerenoveerd. Er komt een overdekte manege, die in september 1981 in gebruik zal komen. Deze nieuwe manege komt aan de Rengerslaan te liggen. Afmetingen: 22 m breed en 43 m lang. Aan de westelijke kant komt een terras. In deze manege zullen 60 paarden kunnen staan (ook paarden van buiten de kinderboerderij); er komt bergingsruimte, een opslagplaats voor stro, een tribune die aan

100 mensen plaats zal kunnen bieden en een café. De totale oppervlakte van de manege wordt $\pm 2500 \text{ m}^2$ en het zal de 18e overdekte manege van Friesland zijn. De manege wordt ook op gehandikapten afgestemd. De huidige manege verdwijnt; dit wordt gewoon weer grasland, bestemd voor allerlei dieren. Met de bouw wordt begonnen zodra de weersomstandigheden gunstig zijn.

De recreatie

Enkele jaren geleden dreigde er gevaar wat het vermaak betreft. De gemeente dacht er namelijk over om het achterste deel van de kinderboerderij, het deel waar de meeste speeltuigen staan, op te heffen om voor andere doeleinden te gebruiken. Toen dit bekend was, werd er een protest-actie gehouden. Het was een grote optocht van voornamelijk kinderen die, na zich bij de kinderboerderij verzameld te hebben, gezamenlijk naar het stadhuis trokken, om daar de burgemeester te verzoeken het plan af te wijzen.

De optocht is effectief geweest. De kinderboerderij hoefde geen grond af te staan zodat de kinderen er ook nu nog fijn kunnen spelen!

De kinderboerderij in de winter

In de winter is de kinderboerderij gesloten. Maar stil is het er niet, want de dieren blijven en moeten elke dag door de kinderboer verzorgd worden. Ten eerste moet de boer zorgen voor ± 280.000 bijen, die over 7 kasten zijn verdeeld. Veel zorg hebben ze overigens niet nodig, ze zijn in winterslaap en moeten 5 kilo suiker als voer in hun kast hebben, waarna boer Oosterhof ze rustig tot het voorjaar alleen kan laten. Verder zijn er natuurlijk nog veel meer die-

ren, die wèl iedere dag de zorg van de boer nodig hebben, zoals:

* 4 pony's en een ezel; zij staan lekker in de warme stal. In de zomer zijn er meer pony's op de boerderij, maar in de winter gaan de meeste pony's uit logeren bij mensen met kinderen of in een manege.

* 28 schapen; zij staan altijd buiten, behalve bij erg veel sneeuw en worden 's winters bijgevoerd.

* 24 geiten en een bok; deze staan binnen, want ze houden niet van nattigheid.

* 2 varkens (een hangbuikzwijn en een gewoon varken); die zorgen er voor dat, als de boerderij weer opengaat, er biggetjes zijn.

* de eenden; vooral nu zijn er veel vreemden bij die niet op de boerderij thuishoren maar toch van het voer eten, dat eigenlijk voor de eigen eenden (± 25) bestemd is.

* 12 ganzen; hierbij is ook een vreemdeling, die in de strenge winter van 1979 uitgehon-gerd bij de Groote Wielen werd gevonden en niet meer van de boerderij weg wil.

* 30 kippen, 2 hertjes, een pauw en verder nog wat konijnen en marmotten.

Hieruit blijkt wel, dat het in de winter op de kinderboerderij drukker is dan het lijkt.

Op 6 april gaan de hekken weer open aan de Jeugdweg te Leeuwarden. Ga er ook eens kijken!